

Spm. nr. S 2797

Til indenrigsministeren (24/5 2000) af:

Knud Erik Kirkegaard (KF):

»Er der hjemmel til, at et kommunalt brandvæsen mod betaling kan udføre tyverialarmovervågning og elevatorovervågning for private virksomheder og kommunale institutioner?«

Svar (13/6 2000)

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Efter beredskabsloven varetager kommuner opgaver vedrørende det kommunale redningsberedskab, f.eks. indsats mod skader på personer ved ulykker, herunder ved brande. Beredskabsloven indeholder ikke en regulering af kommuners adgang til at udføre tyverialarmovervågning og elevatorovervågning for private virksomheder og kommunale institutioner. Da der heller ikke i øvrigt er lovhjemmel til, at kommuner kan udføre sådanne opgaver, må spørgsmålet om, hvorvidt et kommunalt brandvæsen mod betaling kan udføre sådanne aktiviteter, afgøres efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, de såkaldte kommunalfuldmagtsregler.

Efter ovennævnte grundsætninger kan en kommune som udgangspunkt ikke lovligt drive handel, håndværk, industri og finansiell virksomhed, medmindre der foreligger lovhjemmel hertil.

Det er i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur dog antaget, at kommuner i medfør af kommunalfuldmagtsreglerne lovligt kan producere varer og tjenesteydelser til eget brug.

Det er endvidere antaget, at en kommune efter kommunalfuldmagtsreglerne på visse betingelser for at undgå værdispild i et vist omfang lovligt kan udnytte overkapacitet og således varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale. Efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis er det blandt andet en betingelse for udnyttelse af overkapacitet, at den pågældende kommunale aktivitet ikke er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at vare, der normalt ikke er kommunale, samt at overkapaciteten af hensyn til løsningen af den kommunale opgave ikke kan afskaffes. Ved afgørelsen af, om en kommune lovligt kan sælge overkapacitet, indgår det efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis endvidere som et element i afvejningen, om opgaven i øvrigt varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

Da en kommune som nævnt efter kommunalfuldmagtsreglerne lovligt kan udføre tjenesteydelser til kommunens eget brug, kan en kommunalbestyrelse lovligt træffe beslutning om, at kommunens redningsberedskab skal udføre tyverialarmovervågning og elevatorovervågning for kommunen, herunder én eller flere af kommunens institutioner.

Det vil bero på en helt konkret vurdering, hvorvidt kommunalbestyrelsen lovligt på grundlag af ovennævnte overkapacitetsbetragtninger kan træffe beslutning om, at kommunens redningsberedskab skal udføre tyverialarmovervågning og elevatorovervågning for andre offentlige myndigheder, herunder andre kommuner og deres institutioner, eller private virksomheder.

Derimod er der i lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder hjemmel til, at en kommune kan udføre tyverialarmovervågning og elevatorovervågning for andre offentlige myndigheder, herunder andre kommuner og deres institutioner, men altså ikke til private.